

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.I.20.171/2025/4.

A felperes:

Felperes1 (tart. hely: cím2)

A felperes képviselője:

dr. Mihály Rita pártfogó ügyvéd (Cím4)

Az alperes:

Alperes1 (cím5)

Az alperes képviselője:

dr. Kövér Anita jogtanácsos (cím5)

A per tárgya:

személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék, 17.P.20.113/2024/38. sorszám

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

felperes, 39. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 140.000 (Száznegyvenezer) forint másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárásban felmerült pártfogó ügyvédi díj viselésére a felperes köteles.

A feljegyzett 272.000 (Kettőszázhetvenkettőezer) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2019. január 1. napjától 2023. december 18. közötti időszakban szabadságvesztés büntetését töltötte az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Fogvatartása során munkáltatáshoz való hozzájárulása okán munkavégzésre rendelhető besorolást kapott.

[2] 2023. április 2. napján éjjel a felperes rosszullétre hivatkozott: fejfájásra, torokfájásra, gyengeségre és lázra. Arra panaszkodott még, hogy „tegnap délután óta haldoklik, fáj a veséje”. Az alperes szakasszisztense vérnyomásmérést, testhő mérést és fizikális vizsgálatot végzett. A felperes testhőmérséklete 36.1 fok, vérnyomása 132/70, pulzusa 92 volt. Veséi ütögetésre nem voltak érzékenyek. Bár egészségügyi eltérést nem tapasztalt, a szakasszisztens a felperest orvosi vizsgálatra jegyezte elő április 4. napjára.

[3] 2025. április 4. napján a büntetés-végrehajtási komplexum területén elrendelt azonnali biztonsági vizsgálat miatt a felperes orvosi vizsgálata elmaradt. A felperes ezt követően betegségét vagy állapota súlyosbodását nem jelezte az alperes felé, a munkacsarnokban folyamatosan végezte kijelölt munkáját. Orvosi vizsgálatára 2023. április 12. napján került sor. Ekkorra a felperes panaszmentesnek mondta magát az intézmény orvosának: előadta, hogy beteg volt, de már meggyógyult, diétáját kívánta lemondani.

[4] A felperes 2023.április 12-én panasszal fordult a benyújtó1hez, melyben sérelmezte az április 4-i orvosi vizsgálat elmaradását. A főügyészség 2023. június 5-én kelt átiratában felhívta az alperest, hogy – a szükséges nyomtatványok átadása mellett – tájékoztassa az elítéltet a fogvatartottak által indítható kártérítési eljárásra vonatkozó szabályokról, annak menetéről.

[5] A felperes 2023. szeptember végén az alperes reintegrációs tisztjétől, tanú2tól kérte, hogy azon a héten rokonaival kapcsolatot tarthasson. A házirend szerint előző hónap 20. napjáig kell az ilyen kérelmet előterjeszteni, de a reintegrációs tiszt megígérte, utána néz annak, van-e lehetőség látogató fogadására. A kapcsolattartásra azon a héten helyhiány miatt nem volt lehetőség és már az októberi látogatói napok is foglaltak voltak. A

felperes ezt követően nem terjesztett elő a házirendszerinti látogató fogadására vonatkozó kérelmet.

[6] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdésének a) pontjára, a 2:52.§ (1)-(2) bekezdéseire, 2:51. § (1) bekezdésének c) pontjára, a 2:42. § (2) bekezdésére, 2:43. § a) és b) pontjára, 6:518.-519. §-aira, az Alaptörvény III. cikkére, az Európai Unióról Szóló Szerződésre, az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló 2007/C 306/1. számú Lisszaboni Szerződés 6. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkére és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 1. és 3. cikkére alapított keresetében egyrészt annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette az egészséghez, magánélethez, emberi méltósághoz való jogát, másrészt kérte az alperes kötelezését 2.800.000 forint sérelemdíj megfizetésére.

[7] Keresetét azzal indokolta, hogy betegsége alatt, a 2023. április 2 – 12. közötti időszakban nem kapott megfelelő orvosi kezelést, fájdalom, illetve lázcsillapító vagy megfázás elleni gyógyszert. Sérelmezte, hogy a bv intézetben 40 napig nem volt melegvíz és tisztítószer sem kapott. Arra is hivatkozott, hogy az alperes nem bírálta el a hozzátartozói látogatás iránti kérelmét, ezért a rokonaival csak 3 hónap elteltét követően találkozhatott.

[8] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját és összecszerúságát is. Előadta, hogy a felperes keresetlevélben hivatkozott betegsége nem igazolt. Csatolta a vizsgálati ambuláns lapok listáját: a 01/007079 számú ambuláns lapot 2023. április 02. napjáról, valamint 01/007762 sorszámú ambuláns lapot 2023. április 12-éről. Arra hivatkozott, hogy az egészségügyi és büntetés-végrehajtási kódexek szerint nincsen meghatározott ideje és gyakorisága az egyes épület-objektumok orvosi rendszeres vizsgálatának, azonban az orvosi vizsgálat és a háziorvosi ellátásnak megfelelő orvosi alapellátás minden fogvatartott számára biztosított. Ha a fogvatartottnak életveszély vagy rosszullét miatt azonnali ellátásra van szüksége, soron kívüli ellátásban részesül.

[9] Állította, hogy nem lépte túl a fogvatartás alatt a szükséges és arányos testi-lelki gyötrelmek okozásának mértékét és emberi méltóságában sem sértette a felperest.

[10] A látogatási alkalmakkal összefüggésben előadta, hogy a felperes 2019-ben három kérelmet adott be, melyből kettő a hozzátartozók távolmaradása miatt nem volt sikeres. 2020-2021 évben nem volt kérelme, így látogatója sem. 2022-ben két kérelmezett és engedélyezett, megvalósult látogatása volt. 2023. évben ugyancsak három kérelmet nyújtott be, ezeket engedélyezte. Egy alkalommal a hozzátartozók nem értek oda, így az nem volt sikeres. A fentiek alapján rámutatott arra, hogy a felperes nem ír rendszeresen, minden hónapban ilyen kérelmet és a keresetében állítottokkal szemben 2023. október és november hónapokra sem nem terjesztett elő látogató fogadására irányuló kérelmet, ezért ilyen engedélyezni sem lehetett a számára.

[11] Arra is hivatkozott, hogy a felperes nem merítette ki jogorvoslati jogát, mert a perben állított sérelmei kapcsán nem nyújtott be panaszt, ezért a Ptk 6: 548.§ (1) bekezdése szerinti konjunktív feltétel hiányzik. Ekörben felhívta a BH2016. 241. és a BDT2017.47. számú eseti döntéseket.

[12] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 100.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes 100 % mértékben pervesztés lett, és viseli a pártfogó ügyvéd díját. Megállapította továbbá, hogy az eljárás során felmerült 204.000 forint illetéket és 3.240 forint egyéb költséget az állam viseli.

[13] Az ítélet indokolásában kiemelte az Alaptörvény I – III. cikkét, valamint a Ptk. 2:42. § (1), (2) bekezdését, 2:43. § a) pontját, 2:51. § (1) bekezdését, 2:52. § (1) bekezdését, 6:548. § (1) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 24. § (3) bekezdését és 176. § (1) bekezdés c) pontját.

[14] Rögzítette, hogy a felperes a perben személyiségi jogának megsértése okán objektív és szubjektív (sérelemdíj) szankció iránti igényt érvényesít. Álláspontja szerint a bírói utat megelőzően beiktatott előzetes kérelemre a bv. intézet által lefolytatott kártérítési eljárás kizárólag a fogvatartott elítélt által érvényesített vagyoni kárigény kapcsán követelhető meg. Ezért a felperes a fogvatartása során elszenvedett nemvagyoni sérelem kapcsán sérelemdíj iránti igényét a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján közvetlenül bíróság előtt érvényesítheti. Kiemelte, hogy a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerinti utaló szabály folytán a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni. Rámutatott, hogy a szabadságvesztés végrehajtása a büntetés-végrehajtási szerveknek a közhatalom gyakorlása során kifejtett olyan intéző tevékenysége, amelyre az államigazgatási jogkörben történt károkozás szabályait kell alkalmazni (BH.2001.319.). A fentiekre tekintettel tehát a fogvatartottnak, jelen esetben a felperesnek a személyiségi joga megsértése miatt sérelemdíj megfizetése iránti igénye a bíróság előtt közvetlenül érvényesíthető és nem kell megelőznie a büntetés-végrehajtási intézmény előtti eljárásnak (BDT.2017.3620.).

[15] A felperes kereseti kérelmének elbírálása körében az elsőfokú bíróság elsődlegesen a személyiségi jogot sértő magatartás megtörténtét vizsgálta, mely körben rámutatott a Ptk. által felállított vélelemre, miszerint a mások személyiségi jogainak bármilyen megsértése vagy korlátozása jogellenes magatartás, amelynek ellenkezőjét a sértő félnek kell bizonyítania. Kiemelte, a személyiségi jogok szerkezete abszolút szerkezeti jogviszonyt teremt a konkrét jogosult és a végtelen számú kötelezett között. A személyiségi jogok gyakorlása, illetőleg azok alapján történő igényérvényesítés azonban abszolút jellege ellenére sem járhat más személyek jogainak és jogi érdekeinek sérelmével. Az általános személyiségi jog lényege, az általános személyiségi jog anyajog, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállással konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható (8/1990. (IV.23.) AB Határozat).

[16] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen arra utalt, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben a büntetés-végrehajtás céljából, feladatából fakadóan szükségszerű az elítélt alapvető jogainak korlátozása, de ez csak a törvény által előírt szükséges esetben és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest arányos mértékben történhet. Bármilyen kényszerintézkedés alkalmazása során a szükségesség és arányosság követelményét meg kell tartani.

[17] Az elsőfokú bíróság az egészséghez való jog körében azt értékelte, hogy amikor a felperes jelezte a felügyelet felé a rosszullétét, a szakápoló megvizsgálta, és orvosi vizsgálatra előjegyezte. Tényleg rögzítette, hogy az előjegyzett orvosi vizsgálat elmaradt az egész intézetre kiterjedő biztonsági vizsgálat miatt, de úgy ítélte meg, ezzel az alperes nem sértette meg a felperes egészséghez való jogát. Egyrészt, mert az orvosi vizsgálat nem az alperesnek felróható okból maradt el, másrészt azért, mert a felperesi hivatkozások (láz-és fájdalomcsillapító gyógyszer elmaradása, beteg állapotban való munkavégzés, meleg víz, tisztítószer hiánya) körében kizárólag felperesi tényállítás volt, a felperes ezekre bizonyítást nem ajánlott fel.

[18] A látogatás iránti kérelem körében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2023. szeptember hónapban a felperes nem terjesztett elő írásban szabályszerű kérelmet. Idézte tanú2 tárgyalási meghallgatása során tett nyilatkozatát, miszerint „a felperessel kapcsolatban egy olyan esetre emlékszem, hogy valamikor 2023 szeptember vége felé kérte, hogy ő szeretne hozzátartozói látogatást. De az már a hónap vége volt, már csak egy kapcsolattartási nap volt, és az tele volt. Az a szabály, hogy az előző hónap 20-áig kell beadni a következő hónapra a kérelmet a kapcsolattartásra, mert a Bv.-ben rengeteg fogvatartott van, 4 hét van, és arra osztjuk el a fogvatartottakat. Abban az időben minden szombaton volt ilyen hozzátartozói látogatásra lehetőség. Mondtam is neki, hogy annyit teszek, hogy van-e hely, azt megnézem, de akkor nem volt. Egyébként én mondtam neki azt, hogy az októberi időszak tele van, tehát gyorsan adja ki a következő hónapra a kérelmét, de a felperes ragaszkodott a heti kapcsolattartáshoz. Azzal kapcsolatban én nem tudok semmit mondani, hogy a novemberi kapcsolattartással mi lett” (P/37. sz. jkv. 4. oldal). Kiemelte továbbá a tanú azon nyilatkozatát is, miszerint „a felperes most azt mondja, hogy szeptember 19-én kiadta szeptemberre a kérelmet, de azt augusztus 20-ig kellett volna, szeptember 20-ig csak októberre adhatta ki a kérelmet” (P/37. sz. jkv. 4. oldal).

[19] Bizonyítatlannak ítélte a felperes azon állítását is, hogy kérelmét megsemmisítették vagy az elveszett.

[20] A fentiek alapján megállapította, hogy a felperes nem bizonyította, az alperes megsértette az egészséghez, magánélethez, emberi méltósághoz való jogát, ezért alaptalan a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott felróhatóságtól független szankció alkalmazása, valamint a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerinti sérelemdíj iránti keresete is.

[21] Az ítélettel szemben a felperes jelentett be fellebbezést, melyben annak megváltoztatásával a keresetének történő helytadást kérte.

[22] Azzal érvelt, hogy a személyiségi jogsértést a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése értelmében a bíróságnak vélelmeznie kell és a vélelemmel szemben a bizonyítás az alperest terheli, ezért a bizonyítási teher rá hárítása ellentétes a Ptk. sérelemdíjra vonatkozó szabályaival (Ptk. 2:52. §), mely szerint a jogsértés megtörténtének bizonyítása elegendő, további hátrány bizonyítása nem szükséges.

[23] Fenntartotta, hogy az orvosi vizsgálat elmaradása megalapozza az alperesi jogsértő magatartást. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte az ügyészséghez benyújtott alapos panaszát, mely önmagában alátámasztja a sérelem megtörténtét. Álláspontja szerint az intézeti biztonsági intézkedés nem mentesíti az alperest a felelősség alól, mivel nem gondoskodott a kiesett vizsgálat pótlásáról annak ellenére, hogy az azt követő napokon is jelezte rosszullétét.

[24] A kapcsolattartást érintő kereseti kérelem kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azon állítását, miszerint az októberi beszélőre szabályszerűen, 2023. szeptember 19-én adott be kérelmet és több nevelőnél is érdeklődött az ügyben. Ezt tanú2 nevelő is részben megerősítette. Állította, hogy az alperes mulasztását támasztja alá, hogy hivatalos válasz nem a kérelmére nem érkezett, továbbá, hogy a bizonytalanság miatt elmaradt a novemberre vonatkozó kérelme benyújtása.

[25] Álláspontja szerint az őt ért fizikai és lelki megterhelések alapján 2.800.000 forint sérelemdíj nem eltúlzott.

[26] Kitért arra is, hogy véleménye szerint az elsőfokú ítélet nem reflektált kellő súllyal az Alaptörvény III. cikkére, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkére, illetve az EJE 3. cikkére.

[27] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[28] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság alapos, minden körülményre kiterjedő bizonyítást folytatott le és helytállóan állapította meg, hogy a kereset nem alapos.

[29] Kiemelte, hogy amikor a felperes jelezte a rosszullétét, a szakápoló megvizsgálta és orvosi vizsgálatra előjegyezte. A vizsgálat elmaradt ugyan, de nem az intézetnek felróható okból, egyéb hivatkozásai körében pedig a felperes csak állításokat tett, bizonyítást nem ajánlott fel. A kapcsolattartás vonatkozásában is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem terjesztett elő 2023. szeptember hónapra szabályszerű látogatás engedélyezésére irányuló kérelmet, így kizárt részéről a kérelem elintézésével kapcsolatos mulasztás.

[30] A fellebbezés nem alapos.

[31] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül elbírálván megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta, és a peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg. Döntésével és annak indokaival az ítéltábla maradéktalanul egyetért, azokat nem ismétli meg, a fellebbezésre tekintettel csupán az alábbiakat emeli ki.

[32] Téves a felperes fellebbezésben kifejtett azon jogi álláspontja, hogy a személyiségi jogok megsértését a bíróságnak vélelmeznie kell és ellenkezőjének bizonyítása

az alperest terheli. A felperes által hivatkozott Ptk. 2:42. § (2) bekezdése szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E rendelkezésből a felperes által hivatkozott perjogi vélelem nem következik. A felperes által ugyancsak hivatkozott Ptk. 2:52. § (2) bekezdésében foglaltakból sem vonható le ez a következtetés. E § szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. E rendelkezés a jogsértés megtörténte (bizonyítottsága) esetén a hátrány bekövetkeztét vélelmezi, azaz nem mentesíti a felperes a jogsértés bizonyítása alól.

[33] A felperes arra alappal hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem tért ki a felperes által az ügyészséghez benyújtott panaszra. Ennek azonban nincs ügydöntő jelentősége, mert az iratok tanúsága szerint a felperes panaszát a benyújtót befogadta, és az alapján a főügyészség utasítása szerint az alperesi bv. intézetnek a kártérítési eljárás lehetőségéről kellett tájékoztatnia a felperest.

[34] Az elmaradt orvosi vizsgálattal összefüggésben az ítéltábla is azt emeli ki, hogy a felperes jelzését követően rövid idővel a szakápolói vizsgálat megtörtént, mely alapján az azonnali orvosi ellátás nem volt indokolt. Tény, hogy a két nappal későbbre előjegyzett orvosi vizsgálatra nem került sor. A vizsgálat elmaradása azonban önmagában nem sérti sem az emberi méltóságot, sem az egészséghez való jogot. A felperesnek bizonyítania kellett volna, hogy az elmaradt orvosi vizsgálat következtében sérült az egészsége és/vagy emberi méltósága. A 2023. április 12-én elvégzett orvosi vizsgálat szerint a felperes panaszmentes volt és 2023. április 4- 12-e közötti időszakra sincs betegségére vonatkozó bizonyíték.

[35] Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a felperes 2023. szeptember-december hónapokban látogató fogadására irányuló, a házirend szerinti írásbeli kérelmet nem terjesztett elő. tanú2 reintegrációs tiszt alátámasztotta, hogy 2023. szeptember végén a felperes kérte látogató fogadásának engedélyezését, de a szóban jelzett és késedelmes kérelemnek időpont hiányában sem szeptember, sem október hónapban nem lehetett már eleget tenni. Az ítéltábla rámutat arra, hogy a felperes többször terjesztett elő szabályos kérelmet, mely alapján az alperes engedélyezte számára látogatók fogadását, ami azt igazolja, hogy tudomással bírt a látogatók fogadásának intézmény házirendje szerinti szabályairól. A szabálytalan kérelem előterjesztése a felperesnek róható fel, és teljesítésének elmaradása nem az alperes jogsértő mulasztása.

[36] A bizonyítatlanságra figyelemmel ezzel ellentétes megállapítást a jelen perbeli tényállás Alaptörvénnyel, az Európai Unió Alapjogi Chartájával, illetve az Emberi Jogok Európai Egyezményével való összevetése sem eredményezhet.

[37] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése és 386. § (4) bekezdése alapján helybenhagyta.

[38] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése folytán viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült költségeket. Jelen másodfokú eljárás a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi

költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2025. február 9-i hatálybalépését követően indult, ezért a másodfokú ügyvédi munkadíj meghatározására ezen rendelet rendelkezései az irányadóak. Mindezek alapján az ítéltábla a pertárgyérték alapulvételével, a 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (3) bekezdés a) pontja és a 3. § a) pontja alapján, 140.000 forintban határozta meg az alperes jogtanácsosi munkadíját és kötelezte a felperest annak megfizetésére.

[39] A feljegyzett fellebbezési illeték a felperes személyes költségmentessége folytán az állam terhén marad. [Pp. 102. § (6) bekezdés]

[40] A felperes pártfogú ügyvédjének díját illetően a Pp. 101. (3) bekezdése alapján rendelkezett az ítéltábla arról, hogy viselésére a pereszes felperes köteles.

[41] Az ítélettel szemben a Pp. 365. § (2) bekezdése szerint fellebbezésnek nincs helye.

Győr, 2025. december 4.

Dr. Molnár Andrea s. k.

Dr. Bartus Erika s. k.

Dr. Sarmon Hedvig s. k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró